

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) NR 183/2014**z dnia 20 grudnia 2013 r.****uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących określenia sposobu obliczania korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012⁽¹⁾, w szczególności jego art. 110 ust. 4 akapit trzeci,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu (UE) nr 575/2013 zdefiniowano korektę z tytułu ryzyka kredytowego jako kwotę celowej i ogólnej rezerwy na straty kredytowe uwzględnionej w sprawozdaniu finansowym instytucji zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale nie ustanowiono szczegółowych przepisów służących określeniu korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.
- (2) Należy ustanowić przepisy dotyczące określenia kwot, które należy uwzględnić przy obliczaniu korekt z tytułu ryzyka kredytowego odzwierciedlających straty związane wyłącznie z ryzykiem kredytowym. Obliczanie korekt z tytułu ryzyka kredytowego w celu określenia wymogów w zakresie funduszy własnych powinno być ograniczone do kwot, które obniżyły kapitał podstawowy Tier I instytucji.
- (3) Straty związane wyłącznie z ryzykiem kredytowym uznawane w ramach mających zastosowanie standardów rachunkowości w bieżącym roku obrachunkowym należy uznać jako korekty z tytułu ryzyka kredytowego, pod warunkiem że instytucja uznaje ich skutki w kapitale podstawowym Tier I. Jest to istotne w przypadku wystąpienia odnotowanych w trakcie roku obrachunkowego odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości pomimo całkowitych zysków z bieżącego okresu w ciągu roku lub zysków rocznych, które nie są zatwierdzone zgodnie z art. 26 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, oraz gdy ich uznanie jako korekty z tytułu ryzyka kredytowego prowadziłoby do wpływu na wartości ekspozycji lub kapitał Tier II wcześniej niż na

kapitał podstawowy Tier I. W przypadku strat z bieżącego okresu zgodnie z art. 36 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 taka korekta nie jest konieczna w zakresie, w jakim straty za bieżący rok obrachunkowy zgodnie z tym artykułem są natychmiast odliczane od kapitału podstawowego Tier I.

- (4) Określone przepisy rozporządzenia (UE) nr 575/2013 dotyczące korekt z tytułu ryzyka kredytowego odnoszą się bezpośrednio do pozycji pozabilansowych. Jeżeli nie wprowadzono odpowiedniego rozróżnienia, odpowiednie przepisy stosuje się zarówno do pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych.
- (5) Należy określić przepisy w celu uwzględnienia tych strat związanych wyłącznie z ryzykiem kredytowym, które są uznawane w ramach mających zastosowanie standardów rachunkowości i w wyniku których obniżony został kapitał podstawowy Tier I instytucji. Przepisy te powinny uwzględniać utratę wartości i korekty wartości aktywów finansowych lub rezerw dla pozycji pozabilansowych w zakresie, w jakim odzwierciedlają one straty związane wyłącznie z ryzykiem kredytowym, oraz pod warunkiem że są one uznawane w rachunku zysków i strat w ramach mających zastosowanie standardów rachunkowości. W zakresie, w jakim te straty odnoszą się do instrumentów finansowych wycenionych według wartości godziwej, przedmiotowe przepisy powinny obejmować także kwoty uznane jako utrata wartości w ramach mających zastosowanie standardów rachunkowości lub podobne dokonane korekty, pod warunkiem że odzwierciedlają one straty związane z obniżeniem lub pogorszeniem jakości kredytowej składnika aktywów lub portfela aktywów. Na tym etapie niewłaściwe jest objęcie uregulowaniami innych kwot, które nie stanowią utraty wartości instrumentu finansowego w ramach mających zastosowanie standardów rachunkowości lub które nie odzwierciedlają podobnej koncepcji, nawet jeżeli takie zmiany mogą zawierać element ryzyka kredytowego.
- (6) W celu zapewnienia pełnego zakresu obliczania konieczne jest, aby każda kwota, która jest istotna do celów wymienionych w art. 110 ust. 4 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) nr 575/2013, została przypisana bądź to do obliczania korekt z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego (korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego), bądź to do obliczania korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego (korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego).

⁽¹⁾ Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1.

- (7) W odniesieniu do identyfikacji kwot, które mogą być uwzględnione w obliczaniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, jedyne kryterium przewidziane w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013 stanowi, że korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego nie kwalifikują się do włączenia w kapitał Tier II w ramach metody standardowej dotyczącej ryzyka kredytowego zgodnie z art. 62 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 575/2013. W związku z tym rozróżnienia między kwotami, które należy uwzględnić w obliczaniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, oraz kwotami, które należy uwzględnić w obliczaniu korekt z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego, należy dokonać w sposób spójny z kryteriami służącymi do rozpoznania, jakie elementy mogą zostać uwzględnione w kapitale Tier II.
- (8) Rozporządzenie (UE) nr 575/2013 wdraża uzgodnione na szczeblu międzynarodowym przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego standardy trzecich międzynarodowych ram regulacyjnych dla banków⁽¹⁾ (określane dalej jako pakiet Bazylea III). W związku z tym właściwe przepisy dotyczące korekt z tytułu ryzyka kredytowego powinny być również spójne z pakietem Bazylea III, który stanowi, iż jednym z kryteriów rozróżnienia między korektami z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego a korektami z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego musi być fakt, że ogólne rezerwy lub ogólne rezerwy na straty kredytowe są „swobodnie dostępne na potrzeby pokrycia strat, które następnie się zmaterjalizują”. Według pakietu Bazylea III rezerwy lub rezerwy na straty kredytowe utrzymywane na przyszłe, obecnie nierozpoznane straty są swobodnie dostępne na potrzeby pokrycia strat wynikających z ryzyka kredytowego, które następnie się zmaterjalizują, i w związku z tym kwalifikują się do włączenia ich w kapitał Tier II. Ponadto kwoty uwzględnione w obliczaniu korekt z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego powinny być dostępne przez cały czas i w pełnej wysokości, tak aby pokryć tego rodzaju straty przynajmniej w przypadku likwidacji, jeżeli straty w przypadku likwidacji mogą być pokryte z kapitału, zanim dojdzie do utraty środków przez deponentów.
- (9) Należy zapewnić możliwość stosowania przepisów w tej dziedzinie niezależnie od mających zastosowanie standardów rachunkowości. Aby jednak umożliwić instytucjom dokonywanie rozróżnienia pomiędzy korektami z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego a korektami z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego w jednolity sposób, należy określić kryteria ujmowania strat z tytułu ryzyka kredytowego w ramach mających zastosowanie standardów rachunkowości dla każdego typu korekty z tytułu ryzyka kredytowego. Zważywszy na fakt, że sposób ujmowania strat związanych wyłącznie z ryzykiem kredytowym uznawanych w ramach mających zastosowanie standardów rachunkowości zależy od spełnienia tych kryteriów, przeważająca większość tych kwot zostanie zazwyczaj sklasyfikowana jako korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego z uwagi na restrykcyjny charakter kryteriów dotyczących korekt z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego.
- (10) Międzynarodowe standardy rachunkowości podlegają zmianom, które mogą narzucać konieczność modyfikacji kryteriów rozróżniania między korektami z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego a korektami z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego. W świetle trwających
- dyskusji, zwłaszcza na temat modeli utraty wartości, przedwczesna wydaje się próba przewidzenia tego modelu w kryteriach dotyczących korekty z tytułu ryzyka kredytowego.
- (11) Rozporządzenie (UE) nr 575/2013 nakłada wymóg określenia korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego w odniesieniu do pojedynczej ekspozycji. Konieczne jest zatem podjęcie decyzji o sposobie ujmowania korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, które odzwierciedlają straty związane z ryzykiem kredytowym dotyczącym całej grupy ekspozycji. Ponadto niezbędne jest zadecydowanie o tym, w odniesieniu do których ekspozycji w grupie oraz w jakim zakresie należy uznać korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego. Przypisania poszczególnych części tej kwoty wynikających z tego rodzaju korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego do ekspozycji w grupie należy dokonać proporcjonalnie do kwot ekspozycji ważonych ryzykiem. W tym celu wartości ekspozycji należy określać bez uwzględnienia jakichkolwiek korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego.
- (12) Do celów określenia niewykonania zobowiązania na podstawie art. 178 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 należy uwzględnić tylko te korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, których dokonuje się oddzielnie dla pojedynczej ekspozycji lub pojedynczego dłużnika, natomiast nie należy uwzględniać korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego dokonanych dla całych grup ekspozycji. W korektach z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego dokonywanych dla całych grup ekspozycji nie identyfikuje się dłużników ekspozycji należących do takich grup, w odniesieniu do których uznano, że nastąpiło niewykonanie zobowiązania. W szczególności istnienie korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego dla grupy ekspozycji nie stanowi wystarczającego powodu, by stwierdzić, że nastąpiło niewykonanie zobowiązania ze strony każdego dłużnika lub w przypadku każdej ekspozycji należącej do tej grupy.
- (13) Konieczne jest, aby instytucje mogły wykazać, w jaki sposób stosuje się kryteria rozróżniania między korektami z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego a korektami z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego w kontekście mających zastosowanie standardów rachunkowości. Instytucje powinny zatem dokumentować ten proces.
- (14) Podstawę niniejszego rozporządzenia stanowi projekt regulacyjnych standardów technicznych przedłożony Komisji przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego.
- (15) Europejski Urząd Nadzoru Bankowego przeprowadził otwarte konsultacje społeczne na temat projektu regulacyjnych standardów technicznych, który stanowi podstawę niniejszego rozporządzenia, dokonał analizy potencjalnych powiązanych z nim kosztów i korzyści zgodnie z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010⁽²⁾ oraz zwrócił się o wydanie opinii przez Bankową Grupę Interesariuszy ustanowioną zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010,

⁽¹⁾ http://www.bis.org/publ/bcbs189_dec2010.pdf

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Określanie korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego do celów art. 111, 159, 166, 167, 168, 178, 246 i 266 rozporządzenia (UE) nr 575/2013

1. Do celów niniejszego rozporządzenia kwoty, które należy uwzględnić przy obliczaniu korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego przez instytucję, są równe wszystkim kwotom, o które został obniżony kapitał podstawowy Tier I instytucji w celu odzwierciedlenia strat związanych wyłącznie z ryzykiem kredytowym zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości i uznanych jako takie w rachunku zysków i strat niezależnie od tego, czy wynikają one z utraty wartości, korekt wartości czy rezerw na pozycje pozabilansowe.

Wszelkie kwoty określone zgodnie z akapitem pierwszym, które zostały uznane w ciągu roku obrachunkowego, mogą zostać uwzględnione przy obliczaniu korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego wyłącznie wtedy, gdy odpowiednie kwoty zostały odliczone od kapitału podstawowego Tier I instytucji zgodnie z art. 36 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 lub – w przypadku zysków z bieżącego okresu lub zysków rocznych, które nie zostały zatwierdzone zgodnie z art. 26 ust. 2 tego rozporządzenia – poprzez odpowiednie natychmiastowe obniżenie kapitału podstawowego Tier I w celu ustalenia funduszy własnych.

2. Kwoty, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się przy obliczaniu korekt z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego przez instytucję (korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego), jeżeli spełniają one oba następujące kryteria:

- a) są swobodnie dostępne przez cały czas i w pełnej wysokości, tak aby pokryć jeszcze nie zaistniałe straty z tytułu ryzyka kredytowego;
- b) odzwierciedlają straty z tytułu ryzyka kredytowego dla grupy ekspozycji, w odniesieniu do których instytucja nie posiada obecnie żadnych dowodów na wystąpienie zdarzenia straty.

3. Wszystkie pozostałe kwoty, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się przy obliczaniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego (korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego).

4. Pod warunkiem spełnienia kryteriów opisanych w ust. 2, przy obliczaniu korekt z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego instytucja uwzględni następujące straty:

- a) straty uznane na pokrycie większych, średnich poniesionych strat w portfelu w ciągu ostatnich lat, mimo że nie istnieją obecnie żadne dowody na wystąpienie zdarzeń strat, które potwierdziłyby wspomniane poziomy strat odnotowane w przeszłości;
- b) straty, w odniesieniu do których instytucja nie dostrzega pogorszenia jakości kredytowej dla grupy ekspozycji, ale

w przypadku których na podstawie doświadczeń z przeszłości istnieje statystyczna możliwość wystąpienia w pewnym stopniu przypadków niedokonania płatności.

5. Przy obliczaniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, o których mowa w ust. 3, instytucja zawsze uwzględni następujące straty:

- a) straty uznane w rachunku zysków i strat dla instrumentów wycenianych według wartości godziwej, które stanowią utratę wartości ryzyka kredytowego w ramach mających zastosowanie standardów rachunkowości;
- b) straty wynikające z obecnych lub przeszłych zdarzeń mających wpływ na znaczną indywidualną ekspozycję lub ekspozycje, które nie są indywidualnie znaczne, które to ekspozycje podlegają indywidualnej lub zbiorowej ocenie;
- c) straty, w odniesieniu do których dane historyczne, skorygowane na podstawie bieżących, możliwych do zaobserwowania danych wskazują, że dana strata wystąpiła, lecz instytucja nie jest jeszcze świadoma, która indywidualna ekspozycja poniosła te straty.

Artykuł 2

Przypisywanie korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego dla grupy ekspozycji ekspozycjom w ramach grupy

1. Jeżeli korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego odzwierciedla straty związane z ryzykiem kredytowym grupy ekspozycji, instytucje przypisują tę korektę z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego wszystkim pojedynczym ekspozycjom z tej grupy proporcjonalnie do kwot ekspozycji ważonych ryzykiem. W tym celu wartości ekspozycji określa się bez uwzględniania jakichkolwiek korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego.

2. W przypadku sposobu ujmowania kwot oczekiwanych strat, o którym mowa w art. 159 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, w odniesieniu do grupy ekspozycji niecechujących się niewykonaniem zobowiązania, instytucje nie mają obowiązku przypisania korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego pojedynczym ekspozycjom z grupy.

3. Jeżeli korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego odnosi się do grupy ekspozycji, których wymogi w zakresie funduszy własnych dotyczące ryzyka kredytowego oblicza się częściowo według metody standardowej i częściowo według metody wewnętrznych ratingów, instytucja przed podjęciem działań, o których mowa w ust. 1 i 2, przypisuje tę korektę z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego grupie ekspozycji objętej każdą z metod proporcjonalnie do kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla tej grupy. W tym celu wartości ekspozycji określa się bez uwzględniania jakichkolwiek korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego.

4. Przypisując ekspozycjom korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, instytucje dopilnowują, aby ta sama część nie została przypisana dwa razy różnym ekspozycjom.

Artykuł 3

Obliczanie korekt z tytułu ryzyka kredytowego do celów określenia wartości ekspozycji zgodnie z art. 111, 166, 167, 168, 246 i 266 rozporządzenia (UE) nr 575/2013

Do celów określenia wartości ekspozycji zgodnie z art. 111, 166-168, 246 i 266 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 instytucje obliczają korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego związanego z daną ekspozycją jako kwoty korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego dla tej pojedynczej ekspozycji lub jako kwoty korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, które instytucja przypisała danej ekspozycji zgodnie z art. 2.

Artykuł 4

Obliczanie korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego do celów sposobu ujmowania kwot oczekiwanych strat zgodnie z art. 159 rozporządzenia (UE) nr 575/2013

1. Do celów sposobu ujmowania kwot oczekiwanych strat zgodnie z art. 159 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 całkowitą wartość korekt z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego związanych z ekspozycjami uwzględnionymi w ramach sposobu ujmowania kwot oczekiwanych strat instytucja oblicza jako sumę kwot określonych jako korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego zgodnie z art. 1 niniejszego rozporządzenia, które instytucja przypisała zgodnie z art. 110 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

2. Do celów sposobu ujmowania kwot oczekiwanych strat zgodnie z art. 159 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 całkowitą wartość korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego związanych z ekspozycjami uwzględnionymi w ramach sposobu ujmowania kwot oczekiwanych strat oblicza się jako sumę kwot określonych w lit. a) i b), z wyłączeniem ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania:

a) kwoty określone jako korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego zgodnie z art. 1, które są związane z ryzykiem kredytowym z tytułu pojedynczej ekspozycji;

b) kwoty określone jako korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego zgodnie z art. 1, które są związane z ryzykiem kredytowym z tytułu grupy ekspozycji i które zostały przypisane zgodnie z art. 2.

3. Całkowitą wartość korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego związanego z ekspozycją, której dotyczy niewykonanie zobowiązania, oblicza się jako sumę wszystkich kwot korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego dla tej pojedynczej ekspozycji lub jako kwoty korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, które instytucja przypisała tej ekspozycji zgodnie z art. 2.

Artykuł 5

Obliczanie korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego dla wymogów w zakresie funduszy własnych do celów określenia niewykonania zobowiązania zgodnie z art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013

Do celów określenia niewykonania zobowiązania zgodnie z art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego oblicza się jako kwoty korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego związanych z ryzykiem kredytowym z tytułu pojedynczej ekspozycji lub pojedynczego dłużnika.

Artykuł 6

Dokumentacja

Instytucje dokumentują określanie i obliczanie korekt z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego i korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego.

Artykuł 7

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 grudnia 2013 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący